

Guía Docente						
Datos Identificativos				2024/25		
Asignatura (*)	Psicoloxía		Código	750G01003		
Titulación						
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Grao	Anual	Primeiro	Formación básica	9		
Idioma	CastelánGalego					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Ciencias da SaúdePsicoloxía					
Coordinación	Movilla Fernandez, Maria Jesus	Correo electrónico	maria.jesus.movilla@udc.es			
Profesorado	Escudero Carranza, Valentin Movilla Fernandez, Maria Jesus	Correo electrónico	valentin.escudero@udc.es maria.jesus.movilla@udc.es			
Web	moodle.udc.es					
Descripción xeral	Finalizado o proceso de enseñanza-aprendizaxe de Psicología, o alumno deberá contar cos coñecementos necesarios que lle capaciten para integrar a perspectiva psicolóxica na prestación de coidados integrais ás persoas ante as situacions de saude-enfermidade, e as situacions de violencia de xénero. Igualmente estará capacitado para establecer e realizar unha relación eficaz co paciente familia e grupo.					

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacions de saude			A12 B1 C8 B3 B4 B11
Valorar as persoas con problemas psicosociais e planificar as intervencions			A12 B1 C3 A13 B3 C9 B4 B5 B8 B11 B13
Describir as características de unha relación terapéutica co/coa paciente e a sua familia			A12 B5 C10 A13 B6 A14 B7 B10 B13 B14 B15

Contidos	
Temas	Subtemas

1. A psicoloxía: teorías e modelos da psicoloxía como ciencia	1.1. Teorías Psicológicas. 1.2. Metodologías psicológicas, experimentación e observación 1.3. Campos de acción da Psicoloxía. 1.4. Características psicológicas da Enfermeira.
2. Procesos psicológicos básicos da conducta humana	2.1 Procesos de percepción e atención 2.2 Memoria e aprendizaje 2.3 Motivación e emociones 2.4 O funcionamiento da mente humana, procesos cognitivos
3. Saude e Enfermidade ó longo do ciclo vital dende a perspectiva psicolóxica.	3.1. Teorías Evolutivas. 3.2. Teoría do Apego. 3.3. Enfoques cognitivos. 3.4. Aplicaciones á Enfermaría.
4. Teorías psicológicas da comunicación interpersonal.	4.1. Teorías da relación interpersonal. 4.2. Pragmática da comunicación humana. 4.3. Aplicaciones á enfermaría.
5. A relación terapéutica.	5.1. Psicodinámica. 5.2. Cognitivo-Conductual. 5.3. Humanista. 5.4. Sistémica. 5.5. O modelo SOFTA no contexto da enfermaría.
6. Afrontamento psicológico da enfermedad e o sufrimiento.	6.1. A dor e o sufrimiento psicológico. 6.2. Psicoloxía da Saude. 6.3. Psiconeuroinmunología. 6.4. Modelos de afrontamento 6.5. Dor. 6.6. Estrés.
7. Conceptos xerais de Violencia de Xénero.	7.1. Definición. 7.2. Causas. 7.3. O proceso da violencia. 7.4. Consecuencias na saude. 7.5. Importancia do persoal dos servizos sanitarios. 7.6 Dificultades para identificar a violencia de xénero. 7.7. Recomendaciones para a prevención da violencia no sistema sanitario.
8. Actuación ante a violencia de xénero no ámbito da Atención Primaria e Especializada.	8.1. Detección e valoración. Algoritmo de actuación. 8.2. Indicadores de sospeita. 8.3. Aspectos éticos e legais. 8.4. Actuación co maltratador. 8.5. Parte de lesiones e informe médico. 8.6. Guía de recursos.

Planificación

Metodologías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas trabajo autónomo	Horas totais
Solución de problemas	A12 A13 A14 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B13 C6 C8	10	30	40

Análise de fontes documentais	A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B11 B13 B16 B24 C3 C6 C7 C8 C9 C11	15	39	54
Estudo de casos	A12 A13 A14 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 C6 C10 C11	4	8	12
Sesión maxistral	A12 A13 A14 A17 B1 B3 B6 B7 B8 B11 B24 C3 C6 C7 C8 C9	31	46	77
Proba de ensaio	A17 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B16 B24 C4 C7 C9 C11	2	16	18
Proba de resposta múltiple	A12 A13 A14 B1 B3 B4 B8 B9 B11 B13	2	16	18
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Solución de problemas	Os alumnos deberán resolver unha situación problemática concreta a partir dos coñecementos adquiridos.
Análise de fontes documentais	Analizanse documentos escritos ou audiovisuais relacionados cos contidos da materia. Os alumnos de forma individual ou grupal analizarán e comentarán o documento
Estudo de casos	Presentanselle ós alumnos casos que deberán analizar
Sesión maxistral	Exposición oral relacionada con contidos do programa. Pode ser completada co uso de medios audiovisuais, a introducción de algunas preguntas para facilitar a aprendizaxe. O alumno poderá interromper para hacer preguntas sobre o tema.
Proba de ensaio	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitud valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razonamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espíritu crítico. Utilízase para a avaliação diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxetivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudiante; polo que implica un estudio amplio e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as suas relacions.
Proba de resposta múltiple	Proba obxectiva que consiste en formular unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Solución de problemas	Corrección de exames e axuda na solución de problemas e dudas que se lle plantexen ó estudiantado

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación

Análise de fontes documentais	A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B11 B13 B16 B24 C3 C6 C7 C8 C9 C11	Analizanse de xeito grupal documentos escritos ou audiovisuais relacionados cos contidos da materia que permitirá ó grupo de estudiantes elaborar unha proposta de intervención na comunidade. Esta metodoloxía será utilizada pola Prof. Dra María Jesús Movilla Fernández Esta actividade é OBRIGATORIA para superar esta parte da materia e supon un 20% (2 puntos) da nota total da materia Psicoloxia. Sendo necesario un mínimo de 1 punto para superar esta actividade.	20
Solución de problemas	A12 A13 A14 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B13 C6 C8	Tratase de EXERCICIOS PRACTICOS que os/as estudiantes deberán resolver a partir dos coñecementos adquiridos. Esta metodoloxía será utilizada polo Prof. Dr Valentin Escudero A entrega de esta actividade é OBRIGATORIA para poder facer o examen do Prof. Dr Valentin Escudero.	6
Proba de ensaio	A17 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B16 B24 C4 C7 C9 C11	Proba na que o/a estudiante responderá por escrito a preguntas de certa amplitud valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razonamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espíritu crítico. Esta metodoloxía será empregada pola Prof. Dra María Jesús Movilla Fernández para avaliar a sua parte da materia. Representa un 20% (2 puntos) da nota total da materia Psicoloxia.. Sendo necesario un mínimo de 1 punto para superar a materia.	20
Proba de resposta múltiple	A12 A13 A14 B1 B3 B4 B8 B9 B11 B13	Proba obxetiva empregada polo Prof. Dr. Valentin Escudero para avaliar a sua parte da materia. Consiste en plantear unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opciones ou alternativas de respuesta que proporcionan posibles soluciones, das que sólo unha de elles é válida.	48
Estudo de casos	A12 A13 A14 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 C6 C10 C11	Presentaselles ós/as estudiantes casos que deberán analizar. Esta metodologxa será utilizada polo Prof. Dr. Valentin Escudero. A entrega de esta actividade é OBRGATORIA para poder facer o exame do Prof. Dr Valentin Escudero.	6

Observacións avaliación

A materia Psicoloxía é impartida por tres profesores, o Prof. Dr Valentín Escudero e a Prof. Dra María Jesús Movilla Fernández.

Para superar esta materia o/a estudiante debe superar cada unha das partes. A nota final da materia calcularase en base a que a parte do Prof Valentín Escudero representa o 60% da nota final e o 40% da nota final corresponde á materia da Prof Dra María Jesús Movilla Fernández. No caso de que non se supere unha das duas partes na 1ª oportunidade a nota que lle figurará será de 4, e para a 2ª oportunidade manterase aprobada a parte que se teña superada na 1ª oportunidade dentro da mesma convocatoria.

MATRICULA PARCIAL E DISPENSA ACADÉMICA: Na parte do profesor Escudero a avaliación incluirá a proba obxetiva de resposta múltiple e unha proba práctica baseada en un estudo de caso. Na parte da profesora Movilla a avaliación consistirá na análise comentada dun documento facilitado pola profesora (2 puntos) sendo necesario obtener 1 punto para superalos e da proba de ensaio (2 puntos) sendo necesario obter 1 punto para superala.

SICUE, ERASMUS E BILATERAL: Aplicarase o mesmo sistema de avaliación que o descrito para o alumnado de convocatoria ordinaria.

2ª OPORTUNIDADE E OUTRAS: Na parte do profesor Escudero a avaliación será coincidente co descrito para a 1ª oportunidade. Na parte da profesora Movilla será coincidente co descrito para a 1ª oportunidade, salvo que o/a estudiante solicite acollerse ó sistema de avaliación descrito para a matrícula parcial.

OPORTUNIDADE ADIANTADA: Na parte do profesor Escudero terá que cumplir todas as características sinaladas e constará das mesmas probas.

Na parte da profesora Movilla a avaliación consistirá na análise comentada dun documento facilitado pola profesora (2 puntos) sendo necesario obtener 1 punto para superalos e da proba de ensaio (2 puntos) sendo necesario obter 1 punto para superala.

MATRICULA DE HONOR: Será concedida á nota más alta por encima de 9. En caso de empate de notas darase a opción de realizar unha proba obxetiva de 10 preguntas elaborada conjuntamente polos 2 profesores da materia

NON PRESENTADO: A calificación de Non Presentado corresponderá ó/a estudiante que non fixera a proba obxetiva na parte do profesor Escudero e/ou que non realizara a proba de ensaio na parte da profesora Movilla.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- Garcia González MN (2008). Violencia de Género: investigaciones y aportaciones pluridisciplinres: significado de su tratamiento en los medios. Madrid:Fragua- López Zafra E (Dir.) (2010). Violencia contra las mujeres: descripción e intervención psicosocial. Jaen- Comisión Común contra la Violencia de Género (2006). Protocolo común para la Actuación Sanitaria ante la Violencia de Género. Madrid. SNS- Atencio G (2015). Feminicidio. El asesinato de mujeres por ser mujeres. Madrid: Catarata- Osborne R (2009). Apuntes sobre violencia de género. Barcelona: Ediciones Bellaterra- Caso A; Freire E; Regás R; Rico E; Ventura L (2009). 5 por 2 = 9. Diez miradas contra la violencia de género. Barcelona: Ediciones Península- Escudero V y Friedlander M (2017). Alianza Terapeutica non Familias. Barcelona: Editorial Herder- Friedlander M y Escudero V (2009). La Alianza Terapéutica . Barcelona: Paidós- Varela,N y Escudero V (2015). Familias y Enfermedad Física. Madrid: Ed. Grupo 5- Nogueiras B; Ruiz-Jarabo C; Polo C; Sanz F, et al (2021). La violencia contra las mujeres. Prevención y detección.. Madrid: Díaz de Santos- Casado mejía R; García-Carpintero Muñoz MA. (2018). Género y salud.. Madrid: Díaz de Santos- Carme Adán (2018). Feminicidio. Unha nova orde patriarcal en tempos de submisión. Editorial GalaxiaAmigo, I., Fernández, C. y Peréz, M. (2009). Manual de Psicología de la Salud, 3ª ed. Madrid: Pirámide. Brannon, I. y Feist, J. (2001). Psicología de la Salud. Madrid: Paraninfo Costa, M. y López, E. (2008). Educación para la salud: guía práctica para promover estilos de vida saludables. Madrid: Pirámide. Csikszentmihalyi, M. (1990). Flow, the psychology of optimal experience. Harper and Row: New York. Franzoi, S. (2007). Psicología Social (4ª Edición). Madrid: McGraw Hill. Friedlander, M., Escudero, V. y Heatherington, L (2009) La alianza terapeutica. Barcelona: PaidósGil Roales-Nieto, J (Dir.). Psicología de la Salud. Madrid, Pirámide. Goleman, D. (1999). La práctica de la inteligencia emocional. Kairós. Barcelona. Good, T. y Brophy, J. (1996). Psicología Educativa Contemporánea. México. Mc Graw Hill. Morrison, V. y Bennett, P. (2008). Una introducción a la Psicología de la salud. Madrid: PearsonSmith, E.R., y Mackie, D.M. (1997). Psicología Social. Madrid. Editorial Médica Panamericana. Varela, N., Escudero, V., y López (2015) Familias y enfermedad física: manual de terapia familiar y multifamiliar.Madrid: Editorial Grupo 5.
Bibliografía complementaria	

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Anatomía/750G01001

Bioloxía/750G01002

Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/750G01004

Bases para a interpretación do coñecemento científico/750G01008

Fisioloxía/750G01105

Fundamentos de Enfermaría/750G01107

Materias que continúan o temario

Enfermaría da Saúde Mental/750G01015

Enfermaría Comunitaria II/750G01019

Observacións

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de se realizar en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores.Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionaisFacilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitariaTraballaráse para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirse na contorna para modificalos e fomentar valores de respeito e igualdade, no caso de detectar situacóns de discriminación por razón de xénero tomaranse medidas para corrixilas.PLAXIO E FRAUDE.Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: o estudiante será calificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para esto, procederase a modificar a sua cualificación na acta da primeira oportunidade, se fora necesario.PERSPECTIVA DE XENERO.Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarse linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...)-Traballaráse para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirse na contorna para modificalos e fomentar valores de respeito e igualdade.-Deberanse detectar situacóns de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías